

Hazánk

A KERESZTÉNYDEMOKRATÁKLAPJA • ALAPÍTVÁ 1945-BEN • 2024. SZEPTEMBER

Idén is tanszercsomagokkal támogatja a gyermekek iskolakezdését a KDNP

A párt az Ökumenikus Segélyszervezet tanévkezdési akciójához csatlakozott. A Kereszténydemokrata Néppárt idén is támogatta az Ökumenikus Segélyszervezet Iskolakezdés együtt elnevezésű adománygyűjtését, a kisebbik kormánypárt frakciójának ajándékait Semjén Zsolt pártelnök és Simicskó István frakcióvezető adta át szeptember 5-én Budapesten.

Semjén Zsolt Jézus Krisztust idézve úgy fogalmazott, „nagyobb boldogság adni, mint kapni”.

„Az is gazdagodik, értékeőbb emberré válik, aki adja az adományt és segít egy embertársának, és jó annak is, aki kapja, jelen esetben a gyerekek, a tanulók” – mondta. Kiemelte a segélyszervezetek működésének fontosságát, és rámutatott: „rájuk az állami, önkormányzati intézményrendszer működése mellett is nagy szükség van”.

A karitatív szervezetek jelentősége a fizikai segítségnyújtáson túl abban is áll, hogy emberi szót, személyes kapcsolatot tudnak adni. Sohasem lehet nélkülözni a segélyszervezeteket, mert ezt a személyes pluszt semmilyen más intézmény nem tudja biztosítani – hangsúlyozta.

„A gyerekek, akik kapják az adományt, sokszor nemcsak

anyagilag, hanem érzelmiileg is nehezebb helyzetben vannak, és az, hogy mások számára fontosak, megtartó erőt jelenthet számukra” – tette hozzá.

Nem tudhatjuk azt sem, milyen életutat indít el egy-egy ilyen adomány: lehet, hogy ezzel a füzetrel és tollal egy új József Attilát, vagy a kockás füzetrel egy új Nobel-díjas matematikust segítenek – jegyezte meg.

A pártelnök megköszönte, hogy a segélyszervezet idén is gondol a határon túli gyermekekre, és segíti a nehéz helyzetben lévő kárpátaljai diákok beiskolázását. „Egy nemzethez tartozunk, rájuk is gondolunk” – fogalmazott.

Simicskó István, a KDNP frakcióvezetője kiemelte: ötödik alkalommal csatlakoznak az adománygyűjtéshez, hogy a nehéz helyzetben lévő családok tanévkezdését segítsék többek között tanszer- és fűzetcsomagokkal, iskolatáskákkal.

„A KDNP és frakciója mindig is törekedett arra, hogy emberközpontú, keresztényszociális politikát folytasson” – hangsúlyozta, felidézve, hogy történelmi gyökerek is erre predesztinálnak.

Örömmel segítik a segélyszervezet munkáját most tanévkezdéskor és máskor is – jelezte a képviselőcsoport első embere, aki szintén aláhúzta: szükség van a karitatív munkát végző segélyszervezetekre. A politikus a KDNP legfontosabb céljának nevezte a jövőre nézve

is, hogy a családokon segítsenek és a keresztény értékrendet megerősítsék.

Hangsúlyozta, a kormány az elmúlt 14 évben számos családpolitikai intézkedést hozott a magyar családok megsegítése érdekében.

Lehel László, az Ökumenikus Segélyszervezet elnök-igazgatója köszönetet mondott az ajándékokért, és arról beszélt, hogy segítségcsomagokat állítanak össze a tanévkezdésre, kétezer iskolatáskát szeretnének megtölteni. Ha ezt a célt elérik, akkor az egész évben működő Kapaszkodó Programot is támogatni tudják. A program keretében a hátrányos helyzetű gyermekekkel rendszeresen foglalkoznak az intézményekben, sokszor külön szakemberek bevonásával. A másik cél, hogy erősítsék a jelenlétüket Erdélyben és Kárpátalján is, és segítsék az ottani gyermekek beiskolázását – tette hozzá.

Támogatják a rászoruló gyermekek iskolakezdését: Lehel László, Semjén Zsolt és Simicskó István

A magyar kormány számára kulcsfontosságú az anyanyelvi oktatás biztosítása és támogatása az egész Kárpát-medencében

Semjén Zsolt a Kárpát-medencei felsőoktatási tanévnyitón mondott beszédet az Óbudai Egyetemen

Semjén Zsolt az Óbudai Egyetem 2024/25-ös tanévét megnyitó szeptember 9-ei ünnepi szenátusi ülésen köszönetet mondott a felsőoktatási intézménynek, amely a kezdetektől mindig az összmagyarságban gondolkodott és küldetésének érezte, hogy az egységes magyar nyelvet ne csak a köznyelvi, hanem szakmai értelemben is biztosítsa.

A különböző tudományágaknak szaknyelve van és kulcsfontosságú, hogy a magyar tudományos nyelvet egységesen tudják művelni, az „ne essen szét”. Ez úgy lehetséges, ha olyan programok valósulhatnak meg, mint az Óbudai Egyetemen – fejtette ki a miniszterelnök-helyettes.

Semjén Zsolt rámutatott: kulcsfontosságú az anyanyelven történő tanulás a nemzeti szempontokon túl azért is, mert a magyar nyelv zsenialitása révén tudományos eredményeket is megalapozhat.

Felidézte, amikor Teller Edét megkérdezték arról, minek köszönheti, hogy a világ egyik legsikeresebb fizikusa, matematikusa, természettudósa lett, a tudós azt válaszolta: Ady Endrének, mert tőle tanulta meg mélységében azt a magyar nyelvet, ami olyan zseniális és hajlékony, hogy minden ötletét meg tudta általa fogalmazni.

A miniszterelnök-helyettes kifejtette: antropológiai értelemben csak arról lehet gondolkodni, amit nyelvileg ki tud valaki fejezni. Amit nem tud, az intuíció lehet, de következetes gondolkodás biz-

tosan nem. Az sem mindegy, az anyanyelvünkön vagy egy tanult nyelven gondolkodunk. Rámutatott: az az előny, hogy valaki az anyanyelvén tanulhat, akár a határon túl is, olyan szellemi előny, ami semmi mással nem pótolható.

Nem mindegy ugyanakkor egy-egy nyelv minősége sem: nehezen vitatható, hogy a magyar nyelv a szó minden értelmében zseniális, és általa olyan dolgokat is meg tudunk ragadni, nyelvileg kifejezni, amit nem biztos, hogy más nyelven meg tudnánk tenni – hangsúlyozta Semjén Zsolt.

Varga-Bajusz Veronika felsőoktatásért, szak- és felnőttképzésért, fiatalokért felelős államtitkár arról beszélt, hogy számíthatnak az egyetemekre, azok nem önmagukért vannak.

„Együtt kell élniük azzal a környezettel, amelyben léteznek, érezniük kell annak lüktetését és reagálniuk kell rá. Nem lehetnek béklyóban, dinamikusnak kell lenniük” – hangsúlyozta, hozzátéve: ehhez bizalom és partnerség kell. Ez az egymásra utaltság az, amiért a magyar kormány belevágott a felsőoktatás megújításába az elmúlt években.

Rámutatott: ezért kellett az a versenyképességi program, amelynek részeként a megújult egyetemi struktúrák lendületet tudtak venni. Összegzése szerint amit most látnak, azok élő, lüktető egyetemek, álmokkal bíró egyetemi vezetők, innovatív, kreatív

diákok és társadalmi bizalom az egyetemeken.

Úgy értékelte, az elmúlt években az egyetemi modellváltással sikeres versenyképességi fordulat következett be, javultak a lemorzsolódási adatok, 30 százalékkal nőttek a nemzetközi publikációs adatok. Idén is több mint 120 ezren jelentkeztek a felsőoktatásba, több mint 100 ezren nyertek felvételt – sorolta.

Hozzátette: egy kibontakozó magyar modellt látnak, amelynek alappillére a versenyképesség, a rugalmasság, a kiszámíthatóság és az autonómia. „Megállapítható, hogy a magyar modell működik” – jelentette ki az államtitkár, és kitért a Pannónia Program elindítására is, amely tízmilliárd forintos kerettel a mobilitás támogatását célozza.

Varga-Bajusz Veronika külön köszöntötte a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolát, megköszönve nemzetvédő munkáját. Gratulált továbbá Milák Kristóf úszónak, aki az Óbudai Egyetem első olimpiai bajnoka lett.

Kovács Levente, az Óbudai Egyetem rektora kiemelte: idén a tanévnyitó rendhagyó módon Kárpát-medencei felsőoktatási tanévnyitó is egyben. „Az ünnepséget a Kárpát-medencei összetartozás jegyében szervezték meg, kifejezve, hogy a Kárpát-medencei oktatási tér egységet alkot” – húzta alá.

Felidézte az egyetem online oktatási centrumának létrehozását,

amelynek kötelékében már mintegy 80 ezren végeztek el valamilyen online kurzust. Ismertette: az idén több mint 4300 hallgató kezdte meg tanulmányait a felsőoktatási intézményben, ami soha nem látott létszám az egyetem történetében.

A rektor kitért arra is, hogy lépésről lépésre emelték a minőségi követelményeket, hogy a legjobb hallgatókat vehessék fel. Az intézmény mérnökképzés iránti elkötelezettsége az elmúlt években még tovább erősödött – hangsúlyozta.

Cser-Palkovics András (Fidesz), Székesfehérvár polgármestere, a fenntartó Rudolf Kalman Óbudai Egyetemért Alapítvány elnöke kiemelte: az idei tanévnyitó ünnepe az egyetemnek és az összmagyarsághoz kapcsolódó felsőoktatásnak egyaránt.

Rámutatott: minden feltétel adott ahhoz, hogy az Óbudai Egyetem stabil tanévet kezdjen meg és tudjon végigvinni. Nagyon komoly csapatmunkára van szükség, hogy eredményeket érjenek el, illetve azokat megőrizzék és a jövőbeni kihívásoknak meg tudjanak felelni” – tette hozzá.

Az egyetem tanévnyitóján részt vettek határon túli magyar felsőoktatási intézmények vezetői. Jelen volt továbbá mások mellett Varga Mihály pénzügyminiszter, az egyetem díszdoktora, a fenntartó alapítvány első kuratóriumi elnöke, képviseltették magukat az intézmény nemzetközi partnerei, a külföldi diplomáciai testület tagjai.

■ MTI

Minden gyermek jusson el iskolai szervezésben egy nemzeti vagy történelmi emlékhelyre!

Országossá válik a nemzeti emlékezetpedagógiai program, amelynek célja, hogy minden gyermek legalább egyszer jusson el iskolai szervezésben egy nemzeti vagy történelmi emlékhelyre – mondta Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, a KDNP elnöke szeptember 4-én Budapesten.

Semjén Zsolt a program országos kiterjesztését bejelentő budapesti sajtótájékoztatón ismertette: a kezdeményezés a 7. évfolyamtól a 11. évfolyamig 78-80 ezer tanulót érint mintegy háromezer osztályban, és hatvan tankerületi központ és negyvenhét nemzeti emlékhely vesz részt benne. A kormány egymilliárd forintot biztosít erre a célra a mostani tanévben – jelezte.

A miniszterelnök-helyettes a programot három az egyben programként jellemezte, amely eddig különállóan létező programelemeket egyesít: az iskolai történe-

lemórát, a történelmi emlékhelyek emlékezetpedagógiai jó gyakorlatát és a tanórákon kívüli közösségteremtést.

„A diákokat korszerű eszközökkel és szakszerű idegenvezetéssel ismertetik meg a nemzeti és történelmi emlékhelyekkel, a konkrét történelmi események, nemzetünk nagyjainak és hőseinek életpéldája személyesen és élményszerűen átélhetővé válik” – mutatott rá.

Semjén Zsolt úgy fogalmazott: a nemzeti identitás megélése antropológiai lételeme az embernek. Akkor van megmaradás egy lét-

számában kis nemzet számára, ha minden egyes tagjában benne él az a tudat és az a büszkeség, hogy érdemes ehhez a nemzethez tartozni, mert az őseink nagyszerű dolgokat cselekedtek. „Ezen büszkeség alapjának a történelmi tudásnak kell lennie, s ennek a megélhetőségét, élményszerűségét teszi lehetővé ez a program” – húzta alá.

Balatoni Katalin, a Belügyminisztérium köznevelési helyettes államtitkára azt hangsúlyozta, hogy a mai változó világban különösen fontos, hogy legyenek gyökereink, legyen hovatartozásunk, öntudatunk, mert ezek segítenek a küzdelmes feladatokban. A köznevelésben is fontos cél a gyerekek nemzetudatának, személyes identitásának formálása, a legjobb tudásátadási módszer pedig az élmény – mondta a helyettes államtitkár.

Hajnal Gabriella, a Klebelsberg Központ elnöke arról beszélt, hogy a nemzeti alaptanterv szerint is olyan módszerekre van szükség, amelyek távol állnak a frontális oktatástól, helyette tapasztalat- és élményalapú módszerrel adnak át tudást, amely így „mélyebben tud gyökeret eresztetni” a gyerekekben. Hajnal Gabriella közlése szerint a programban a helyszíni látogatást megelőzi az iskolai felkészülés, és a kirándulás után egy „lecsengető”, reflexív részt is beépítettek.

Péterffy Balázs, a Klebelsberg Központ elnökhelyettese azt mondta: a program fontos célki-

tűzése, hogy bemutassa a közösségért való szolgálatot, azokat az embereket, akik akár az életüket is feláldozták a közösségért, a hazáért, így erősítve a fiatalokat abban, hogy ők is a közösségért tenni akáror emberekké váljanak.

Szakály Sándor, a Veritas Történetkutató Intézet és Levéltár főigazgatója, a nemzeti emlékezetpedagógiai program szakmai tanácsadó testületének tagja kiemelte, a programmal szeretnék elérni, hogy erősödjön Magyarországon a nemzeti összetartozás érzése, a magyarok legyenek büszké a múltjukra, ugyanakkor tudják vállalni történelmük egészét, azaz nemcsak a szépet és a jót, hanem a rosszat, a kudarcokat is.

Móczár Gábor, a programot kezdeményező és koordináló Nemzeti Örökség Intézetének főigazgatója elmondta, kutatások szerint a fiatalok vágnak aktívan kapcsolódni a történelemhez, a nemzeti múlt és a következő generáció közötti kapcsolatot pedig leginkább a közoktatáson belül lehet megteremteni. „A programot azért indítják 7. osztálytól, mert ekkor már van olyan alaptudása a gyerekeknek, amelyre építkezni lehet” – tette hozzá.

Közölte azt is, hogy a 85 emlékhelyből 47 helyszínen indul a program, szeptemberre már 15 ezer 500 gyerek jelentkezett, az iskoláknak pedig nem kerül pénzbe a részvétel.

■ MTI

A józan ész ellenforradalma

Megjelent Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettesnek, a Kereszténydemokrata Néppárt elnökének legújabb könyve *A józan ész ellenforradalma* címmel.

„Amikor a liberalizmus cégére alatt ellentmondást nem tűrő véleményterror fenyeget, ahol a politikai korrektség jelszavával még azt is megszabják, hogy mit mondhatok, és mit nem, akkor nyilvánvaló, hogy erre az antropológiai, szexuális, kulturális »forradalomra« csak egy válasz adható: az ellenforradalom. A téboly forradalmával szemben a józan ész ellenforradalma.”

A kötet digitális változata elérhető a semjenzsolt.hu/konyv és a kdnep.hu/konyvek oldalon.

A botrányt kavart papok ügye súlyos bűn, de van, ami még súlyosabb

Nem lenne helyes, ha a közéletet tematizáló kihívásokra nem reflektálnánk, és szemérmes hallgatásba burkolóznánk ezekkel, a néhány pap által elkövetett botrányokkal kapcsolatban, amelyek megrázták az egyházat és a keresztény közéletet.

Ami menthetlen, visszataszító és botrányos. (Persze minden bűnre van bocsánat, a kérdés az, hogy mi a penitencia. Ezeknek – az azóta fel-

függesztett és laicizált – papoknak kenyéren és vízen böjtölve kellene vezekelniük valahol egy afrikai leprastelepen szolgálva a leprásokat, és megpróbálni kikönyörögni az Úristentől a bűnbocsánatot...)

Tehát, ami visszataszító, az visszataszító; ami súlyos bűn, az súlyos bűn; és ezt nem kell relativizálni azzal, hogy az egyházban lévő ilyen esetek töredékei a világba lévő hasonló bűnöknek.

Viszont az egyház kritikusaiknak és ellenségeinek, akik a genderideológiát propagálják, nem azt kellene mondaniuk, hogy: Welcome to the club? Hát nem ezt akarták?

És most a mondandómnak a lényege: visszataszító a kettős élet, visszataszító a szemforgatás, súlyos bűn. De ennél már csak egy súlyosabb van: ha erre még büszke is. Amikor a deviáns élet-

helyzetükből politikai ideológiát csinálnak. A legnagyobb bűn az, amikor valaki nem azt mondja, hogy a bűn bűn, hanem úgy állítja be, mint erényt. A létező legnagyobb bűn, amikor a rosszat jónak mondják és a jót rossznak. Ez a vízválasztó!

Itt és most fontos valamit tisztázni. A szent egyház nem a szentek egyháza, hanem a bűnösöké is. Az Egyház szent, és azért szent, mert Jézus Krisztus szent. Ő az egyedül Szent. És az egyház azért szent, mert az Ő misztikus teste. Nem pedig azért, mert minden egyes tagja szent. (Amit ugyanakkor minden korban ékesítenek a szentek!)

És – amit a Szájer-ügyben is mondtam – a Pitagorasz-tétel akkor is igaz, ha a matektanár alkoholista. És Jézus Krisztus Evangéliuma akkor is érvényes, ha a plébános részeges és bűnös.

■ **Semjén Zsolt**

A Kereszténydemokrata Néppárt elnökének fenti beszéde a Keresztény Értelmiségiek Szövetségének kongresszusán hangzott el az Országház Felsőházi termében, 2024. szeptember 14-én

Soltész Miklós: Mindig voltak bűnök az egyházban, mégis itt vagyunk kétezer éve

Mindig voltak bűnök az egyházban, mi magunk is bűnösök vagyunk, mégis itt vagyunk kétezer éve – mondta Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára, a KDNP alelnöke szeptember 8-án a Pest vármegyei Piliscsabán a kívülről felújított katolikus templom megáldása után.

Soltész Miklós arra biztatta és kérte a piliscsabai közösséget, merjék megvallani hitüket akkor

is, ha az egyházban is vannak bűnök. „Soha a világ egyetlen pontján és időszakában sem voltak büntelenek az emberek” – tette hozzá. Az apostolok megtagadták Jézust kereszthalála előtt és gyáván elbújtak, később mégis hirdették az evangéliumot, a mártírhalált is vállalva érte – emlékeztetett.

„Bármilyen támadás is ér minket (...), merjük bevallani, hogy tele vagyunk hibával és bűnnel, de a célunk, a feladatunk és a felelőssé-

günk óriási” – fogalmazott az államtitkár.

A megújult templomot **Spányi Antal** székesfehérvári megyés püspök áldotta meg szentmise keretében. A főpásztor a szentmise elején arról beszélt: a közös összefogással, a kormány támogatásával megújult templom egy megújulni tudó közösség otthona. Azt kérte a közösségtől, legyenek Krisztus egyházának hűséges, egyre állhatatosabb és következetesebb tanúi.

Rétvári Bence: Európában ismét erősödik az antiszemitizmus és a szélsőbaloldali erőszak

Fotó: MTI / Lakatos Péter

A Belügyminisztérium parlamenti államtitkára, a KDNP alelnöke augusztus 23-án a totalitárius diktatúrák áldozatainak európai emléknapja alkalmából a budapesti Terror Háza Múzeumban tartott megemlékezésen mondott beszédet. **Rétvári Bence** úgy fogalmazott: „Európa immunrendszere meggyengült”, ezért nem tudja visszaszorítani az antiszemitizmust és nem akarja visszaszorítani az illegális migrációt, a szélsőbaloldali erőszakot.

Idézte az Európai Alapjogi Ügynökség vezetőjét, aki szerint

Európában antiszemita hullám tapasztalható. Mint emlékeztetett, ez a közel-keleti konfliktus és az illegális migráció eredménye. A szélsőbaloldali erőszak terjedésére példaként említette azt az antifa támadást, amelyet két éve Magyarországon követtek el. Felidézte, hogy az „embervadászat egyik elkövetője” azóta európai parlamenti képviselő lett. Jogalkotóvá vált az, aki a legalapvetőbb jogot nem tiszteli – emelte ki.

Az államtitkár értékelése szerint az emléknap arra is figyelmeztet, hogy szilárdan kell képviselni

olyan értékeket, mint a család, a keresztény kultúra és a szuverenitás védelme.

Rétvári Bence beszédében felidézte, hogy az európai emléknap 2011-ben, Magyarország első európai uniós elnöksége idején magyar, lengyel és litván közös kezdeményezésre jött létre. Addig nem volt ilyen megemlékezés a kommunista diktatúrák 100 millió áldozatáról. Az emléknap célja a megemlékezés mellett az, hogy segítse egymás jobb megértését az EU-ban – mondta. „Megértés helyett most leuralást tapasztalunk az Európai Unió részéről” – fogalmazott a miniszterhelyettes, hozzátéve: „nem megérteni akarnak minket, hanem azt követelik, hogy mi fogadjuk el azt, amit ők gondolnak a világról”.

Rétvári Bence felidézte, hogy 1939-ben augusztus 23. napján írták alá a Szovjetunió és a náci Németország közötti Molotov–Ribbentrop-paktumot, vagyis az emléknap a két diktátor, Hitler és Sztálin „halálos szövetségének” napja.

Megjegyezte, a nagyhatalmak szeretnek osztozkodni, paktumokat kötni, ami a kis nemzetek számára sohasem jó. „A kis nemzetek jobb, ha nem az egyik vagy a másik oldalon keresik a jövő útját, hanem a

béke útját keresik” – hangsúlyozta.

Rétvári Bence kiemelte, hogy a két diktatúra módszerei ugyanazok, annak ellenére, hogy az egyik faji, a másik osztályellentétet szított. Mindkettő tagadja, hogy egy családhoz, egy nemzethez tartozunk, és fellép a kereszténység ellen. Kijelentette, óvakodni kell minden olyan ideológiától, amely ezen értékek tagadására épül és óvakodni kell a háborús helyzetektől is.

Schmidt Mária, a Terror Háza Múzeum főigazgatója arról beszélt, hogy a „befogadás és a megértés kultúrájának terjesztői elkezdtek relativizálni” a kommunista diktatúra bűneit, megértően beszélnek Marx, Engels, Lenin és mostanában már Mao és Sztálin gondolatairól és tetteiről is.

A náci diktatúrát azonban meghagyták furkósbotnak, amivel időről időre rá lehet csapni a nemzeti konzervatív politikai családra – fogalmazott a Széchenyi-díjas történész, visszautasítva, hogy a jobboldali emberek közösségét egyesek ma is nácinak, fasisztának bélyegzik.

A megemlékezés végén a résztvevők mécseseket gyűjtöttek a fasiszta és a kommunista diktatúra áldozatainak emlékműve előtt.

Latorcai Csaba: A fiatalok jelentik a kereszténydemokrácia jövőjét

Sok fiatal vallja magáénak a kereszténydemokrata értékeket, ami bizonyítja, hogy a kereszténydemokráciának, csak a kereszténydemokráciának van valódi jövője – jelentette ki a Kereszténydemokrata Néppárt ügyvezető alelnöke az Ifjúsági Kereszténydemokrata Szövetség (IKSZ) országos nyári találkozóján augusztus végén Budapesten.

Latorcai Csaba úgy fogalmazott: amíg a politikai palettán velük szemben állók a halál, addig a kereszténydemokraták az élet kultúráját képviselik. „A kereszténydemokraták feladata az, hogy megtalálják azokat a pontokat, amelyek mentén valódi, élhető közös jövő biztosítható mindannyiunk számára” – tette hozzá.

Fotó: MTI / Kovács Tamás

A politikus, aki a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium parlamenti államtitkára is, úgy vélekedett: az olimpiát követően különös aktualitást nyer arról be-

szélni, hogy milyen jövőt akarunk. „Ugyanis azt, hogy az ellenfeleink milyen jövőt szeretnének, az olimpia megnyitőünnepségén tökéletesen bemutatták. Én nem szeretnék olyan jövőt” – mondta.

Kiemelte: az, hogy ténylegesen milyen értékekre szeretnének a közös jövőt építeni, a fiatalokon múlik. Sokszor a magukat progresszívnek nevezők azt állítják, hogy a kereszténydemokrácia avított, idejétmúlt, ám ezt cáfolja, hogy sok fiatal vallja magáénak – emlékeztetett Latorcai Csaba.

Halmay Gábor, az IKSZ ügyvezető alelnöke köszöntőjében azt mondta: céljuk, hogy a szövetség megfelelő, hasznos utánpótlást biztosítson a KDNP és a kereszténydemokrácia számára, és ők jelentsék az Európai Unió jövőjét.

„Legyetek azok az ifjú kereszténydemokrata harcosok, akik nem az árral, nem a mainstreammel együtt úsznak, hanem harcolnak az egész világon ránk zúduló abnormalitás ellen” – buzdította a találkozói fiatal résztvevőit Halmay Gábor.

Úton az igazságos béke felé

Vae victis, jaj a legyőzötteknek, mondták a rómaiak, akik erejük tudatában nem sokat foglalkoztak a háborúkat lezáró békével, főleg nem annak igazságos voltával.

Az évezredek alatt a világ nem sokat változott. Az első világháborút lezáró békék a legyőzöttek tönkretételére törekedtek. Az egyenes következmény a második világégés. Ha tehát majd az Oroszország és Ukrajna közötti háború végén ezt el akarjuk kerülni, igazságos békére kell törekedni.

De mi az igazságos béke? Létezik egyáltalán?

Létezik, de nagy ára van. Esterházy Lujza 1944. augusztus 6-án megjelent újságcikkében a Duna-völgyi béke lélektani előfeltételeiről írt cikke három pontban foglalta ezt össze.

Először arra van szükség, hogy mindkét fél belássa, hogy ő is hibás.

Másodszor meg kell bocsátanunk a másik félnek.

Harmadszor mindkét félnek késznek kell lennie a kompromisszumra.

Esterházy Lujza nem volt naiv. Tudta, hogy magyar-szlovák viszonylatban, de minden más feszültségben, bármily nehéz is ezek teljesítése, nincs más út. Ezt kellene elérni az orosz-ukrán háborúban is.

Ennek a háborúnak sok, még kellően ki nem elemzett sajátsága van. Az egyik, amire már régen rájöhettünk volna, hogy a Nemzetközi Közösségnek (ENSZ) nincs eszköze a Biztonsági Tanács (BT) állandó tagjai jogsértéseinek megakadályozására. Nemcsak a hadiipar óriásainak profitéséről szól ez a háború, hanem arról is, hogy a nagyhatalmak elbújnak Ukrajna mögött. Ukrán katonák élete árán próbálják a szankciókkal és Ukrajna felfegyverzésével megoldani a problémát. Legalább másfél éve látjuk, hogy nem fog menni. Ukrajna nem tud elegendő katonát kivinni a harctérre, a szankciók pedig átgondolatlanok és önsorsrontók. A másik, hogy magyarizatot kell találni arra, hogy az ukrán férfiak egy jelentős része miért nem siet az agresszor megállítására, miért menekülnek, miért kockáztatják hátramaradott családjuk megélhetését. Láthatóan nem érzik sajátjuknak a haza védelmét.

Ha ebből a jelenlegi konfliktusból kitekintünk, akkor eszünkbe juthat az Egyesült Államok igencsak kudarcos vietnámi háborúja. Felidézhetjük Afganisztán esetét: sem az USA, sem a Szovjetunió nem tudta megtörni őket. Az algéria-

iak sem kívántak franciává lenni. Miért nem? Ezek az országok hazájukat védték. Fontos tanulság ez azoknak, akik a nemzetállam elhalásában hisznek. Ukrajnával épp az a baj, hogy hiába van ezer évre visszanyúló történelmük, ennek túlnyomó részét Moszkvához kötve éltek, s ekként fiatal államnak számítanak, ami még nem szilárdult meg teljesen.

Végezetül térjünk vissza Esterházy Lujza három pontjához. Ezek a keresztény kultúrkörön kívül nem értelmezhetők, és nem is megvalósíthatók. Van-e a mai elvilágiasodott kereszténységben annyi erő, hogy ezt véghez vigye? A kommunizmus által meggyötört ortodoxia képes-e az ukránok és oroszok millióit érdemben befolyásolni? Aki imádkozó ember, fohászkodjék:

„Urunk Jézus Krisztus, az örök Atya Fia, küldd el most Lelkedet az egész földre. A Szentlélek éljen minden nép szívében, hogy megmeneküljenek a romlástól, a pusztulástól és a háborútól. Minden nemzet Édesanyja, a boldogságos Szűz Mária, legyen a mi közbenjárónk. Ámen.”

■ **Surján László**
A szerző a KDNP
tiszteltetbeli elnöke

A Gellért-hegy keresztje

A nemzeti ünnepet megelőző hét – úgyis mint uborkaszegzen – legforróbb témája a felújítás alatt álló Gellért-hegyi emlékmű talapzatára tervezett kereszt volt. Az ám, hazám!

A témában már számos érdekesítő és kevésbé érdekesítő írás született. A jobboldali vélemények közül tudom ajánlani például Ungváry Zsolt és Szilvay Gergely kollégák cikkeit. A baloldaliak közül pedig talán elég a hírklikkes Németh Péter írását elolvasni, hogy képbe kerüljünk, ami egyébként Gyurcsány Ferenc gondolatait ismétli kicsit szájbárogósabban.

Oldalak. Ebből is látszik, hogy a Gellért-hegyi kereszt ügye régen nem a vallási jelképről szól, hanem az identitáspolitikai, vagy kultúrharc újabb állomása. Mondhatnánk persze azt is, hogy ilyen értelemben mégis a keresztéről szól, lévén mégiscsak ez a kereszténység által meghatározott kultúrkör központi szimbóluma. Vallási kereszt és kulturális kereszt: egy töről fakadnak, de mégis különböznek. Az előbbi a hívek számára a názareti Jézus földi életét, tanítását, csodáit, értünk vállalt kinszenvedését

Kizárólag
a baloldal
szabadsága,
hogy mindent
a saját képére
formáljon?

és Krisztusként, megváltóként való dicsőséges feltámadását, a halál felett aratott végső győzelmét jelképezi. (És persze még sok minden más, egészen személyes módon, amit nem lehet és nem is kell egy ilyen közéleti témájú cikkbe belefoglalni). A kulturális kereszt szimbolikáját is ez a Krisztus-esemény ihlette, de sok esetben el is távolodott tőle – ráakodott viszont mindaz, amit keresztény-európai kultúrkörként ismerünk: az ünnepeink, az élet és a halál rendje, személyes és társadalmi céljaink, viszonyítási pontjaink, filozófiánk és műalkotásaink, nemzeti létünk, de még a más kultúrkörökkel szembeni védekező vagy éppen hódító kísérleteink is.

Tudjuk, hogy Európában még az ateista is valamennyire keresztény – legalábbis a szó kulturális értelmében. Tudjuk azt is, hogy az égi hatalom (Krisztus hatalma) nem esik egybe a földi hatalommal, sőt számos esetben épp ellentétes azzal – noha azért vannak üdvös átfedések is, mint például épp Szent István királyunk esetében (vagy modern példaként

említhetnénk az Európai Unió kereszténydemokrata alapítóit), akik személyükben is hívő keresztény, istenkereső emberek voltak.

A Gellért-hegyi kereszt azonban még talán nem is ezen a mélyebb (bár a vallásnál kevésbé mély) kulturális síkon lett megosztó téma, hanem az aktuális identitáspolitikai küzdelmek terében. A baloldali érzelműek ugyanis azzal érvelnek, hogy számukra a Gellért-hegyi szobor a szabadság jelképe (a rendszer-váltáskor keretezték át szemérmesen ekként a szovjet „felszabadítási” emlékművet), a kereszt pedig – számukra – ezzel épp ellentétes, „elnyomó” vagy legjobb esetben is „kulturidegen” szimbólum. Kérdés persze, hogy az így felfogott „szabadságba” mennyire fér bele mások szabadsága, vagy egyedül és kizárólag a baloldal szabadsága, hogy mindent a saját képére formáljon...

A jobboldaliak számára viszont a kereszt – kulturális síkon – az önálló Magyarország és egyben a nemzeti kultúra origója, így finoman szólva is érthetetlen, hogy miért kell ekörül ekkora hühöt csapni, pláne, hogy a kereszt nem valami helyére kerülne (még a virtigli szocreál oldalszobrok is megmaradnak), hanem inkább csak egy jelzése annak, hogy „mi is itt vagyunk, méghozzá nem is kevesen – bár tudjuk, hogy ez fáj nektek”. Innét nézve épp a

baloldali kizárólagosság az, ami elnyomó és kulturidegen...

Hogy lehet ezt a két totálisan ellentétes nézőpontot és érzületet összebékíteni? Egyáltalán szüksége összebékíteni? Erre a legcsattanósabb választ talán éppen nemzeti ünnepünk adja meg. Akár tetszik, akár nem, már ezer éve itt élünk együtt ebben a kárpáti hazában: keresztények és pogányok, népiek és urbánusok, jobb- és baloldaliak (a különböző törésvonalak elnevezése tetszés szerint variálható), folyamatosan változó arányban. Ennek keretrendszerét pedig a mai napig a Szent István királyunk által alapított keresztény magyar állam és a – valóban rendkívül sokszínű – magyar kultúra adja.

Ezért hát tessék egymással szóba állni, szenvedélyes vitákat folytatni, még ha ez sokszor nehéz is (sőt olykor egyenesen fájdalmas). Milyen szép lenne, ha a Gellért-hegyi szoborcsoportba bele lehetne foglalni mindezt a gazdag – immár több mint ezer éves – kulturális tárházat, a szenvedélyes vitákat is esztétikus módon! És akkor talán még a kereszt nemzetünkön túlmutató (ugyanakkor azt semmiképpen sem felszámoló!), univerzális emberi-isteni mélyrétegeihez is eltalálnánk előbb vagy utóbb. Bár a mostani helyzetet elnézve lehet, hogy ehhez még újabb ezer év kell, a remény hal meg utoljára!

■ Hojdák Gergely

Szent Korona Pozsonyban

Egy trencsényi, tehát valószínűleg szlovák családi ékszerészet több mint ezer munkaóra alatt elkészítette a Szent Korona arannyal befüttatott ezüstmását – olvashattuk nemrég. A másolatot a pozsonyi régi városházán állították ki. De mit jelent a magyarok számára egy ilyen gesztus? S egyáltalán, gesztusról van-e szó?

A kiállításra a Koronázási Napok keretében került sor, ami önmagában is információértékű. A jelenlegi szlovák főváros ugyanis identitása középpontjába helyezte saját koronázóvárosi múltját, amit minden évben pazar, háromnapos történelmi fesztivállal ad a nagyvilág tudtára. Ennek az emlékeztetőpolitikának pedig központi eleme a Szent Korona iránti tisztelet. Volt például olyan szilveszter, amikor fő attrakcióként a korona lézermásolatát vetítették a város felé.

„A lényegi kérdésekben egyetértünk, a kisebb nézetkülönbségeket pedig majd megoldjuk valahogy” – gondolhatnánk optimista lélekkel ezek után. A helyzet azonban nem ilyen egyszerű, a pozsonyi példa inkább csak pozitív kivétel. A 19. századi nemzetiségi konfliktusok, s még inkább a 20. századi nagy fordulópontok (Trianon, bécsi döntés, reszlovakizáció és kitelepítés) feldolgozása még külön-külön is próbára teszi a magyarok és szlovákok tudományos objektivitását, közös nevező kialakítása pedig gyakorlatilag lehetetlen, hiszen bármiféle elmozdulás a másik fél nézőpontja felé a legmélyebb szinteken bolygatná meg az identitást. Mi több, a szlovák történelemszemlélet sajátosságai még a békében együtt töltött századok valós értékelését sem teszik lehetővé. Amit pozitívumként elmondhatunk, hogy a magyar és

a szlovák történészek dialógusa elé érzelmi akadályt gördítő jelen idejű konfliktusok legalább nyugvópontonra kerültek.

Nézzük meg tételelesen, hogy milyen nagyobb témákat is érintenek a nézetkülönbségek!

1. A szlovák etnogenezis.

A Kárpát-medence északi részén már a honfoglalást megelőzően is éltek szlávok. A különböző dialektusokat beszélő szláv csoportok a középkorban hungarus-tudattal rendelkeztek, egységes szlovák identitással nem. A szlovák nemzettudat kialakulása és nyelvük egységesítése a 18-19. században ment végbe. Ezzel szemben a szlovák történetírás következetesen szlovákoknak nevezi a középkori felső-magyarországi szlávokat, sőt még a honfoglalás előtt ott élőket is, a románoktól ismerős „ki volt itt előbb?” című versenyszámnak alárendelve ezzel a tudományt. Ennek megfelelően a szlovák történelemszakma Szvatopluk morva fejedelmet is szlovák uralkodónak, birodalmát pedig Szlovákia elődállamának állítja be.

2. Uhorsko és Madjarsko megkülönböztetése.

A szlovák (és cseh) történetírás következetesen megkülönbözteti a történelmi Magyarországot (Uhorsko) a Trianon utáni (Madjarsko). „Uhorsko” ebben a narrációban egy soknemzetiségű állam, ahol a magyarok ezer éven át uralták és elnyomták a többi nemzetiséget – ami természetesen science fiction, hovatovább a magyarok államalapító és „menedzselő” te-

A Gellért-hegyi emlékmű egy korábbi képen a megszállást jelképező szovjet katonával (balra) és a tervek szerint a kereszttel. Tessék választani!

A pozsonyiak többsége tisztában van a város történelmi örökségével, 71 %-a ismeri annak magyar nevét, és 13 %-a tud magyarul.

vékenységéről sem beszél a szlovák történetírás. „Madjarsko” pedig az előbbi utódállama, akár Szlovákia, illetve a Monarchia viszonylatában Csehország. E felfogás nagy haszna, hogy a két világháború közötti visszacsatolásokat irredenta terjeszkedésként lehet értelmezni, megsúszva azt, hogy a (történelmi) Magyarországgal szembeni román, szlovák, szerb irredentizmust néven kelljen nevezni. A magyar állam jogfolytonosság-tagadásának Budapesten is vannak hívei, jellemzően a balliberális oldalon, a teória azonban megbukik azon az egyszerű tényen, hogy az első világháború után Magyarországnak jóvátételt kellett fizetnie, Csehszlovákiának viszont nem.

3. A permanens elnyomottság tudata.

A szlovákok történelmi emlékezetében vörös vonalként húzódik végig a más nemzetiségeket alávető magyar elit és a szorgos, sokat szenvedett szlovák nép („ezeréves méh”) toposza. Lényegében a dualizmus alatti magyarosítás kronológiai értelemben vett abszolutizálásáról van szó, ami két okból is történelmietlen: egyrészt a szlovákok alávetettségét a szlovák etnogenezis előtti évszázadokra vetíti vissza, másrészt egy olyan államszemléletet, vagy ha úgy tesszük, identitáspolitikát feltételez, amely a középkorban még nem is létezett. A magyarellenesség vádjára már a kezdetektől megjelenik: „Körülbelül ebben az időszakban halt meg Svätopluk is, a morvatországi szlávok királya, aki a legmegfontoltabb és legélesebb elméjű volt a saját emberei között. Fiai a királyságát rövid ideig és szerencsétlen módon birtokolták, mert a magyarok mindent elpusztítottak egészen az alapokig.” (Idézet a hetedik osztályos felvidéki magyar diákok történelemlétkönyvéből.)

4. Történelmi reszlovakizáció.

A kifejezés alatt, amelynek jelentése visszaszlovákosítás, eredetileg az említett benesi jogfosztások keretében lebonyolított kényszer-szlovákosítást értjük. Létezik azonban a szlovák történetírásban is egy reszlovakizáció, amely egyaránt vonatkozik Felső-Magyarország területére, az ott történt eseményekre, és az ott élő személyiségekre. Ennek megfelelően

a szlovák történetírás az Északi-Középhegységtől és a Dunától északra következetesen a Szlovákia elnevezést használja, az ott születettek vagy élők pedig automatikusan bekerülnek a „szlovák főurak” nagy családjába, legyen az Hont és Pázmány („Poznan”) német lovag, vagy Előd vezér le származottja, Csák Máté („Matúš Čák”), de bizonyára sok francia vonná fel a szemöldökét a gimnáziumi történelemlétkönyv „Napoleon Szlovákiában” című fejezetének láttán is. A történelmi reszlovakizációnak azonban voltak ennél bizarrabb próbálkozásai is: a Szlovák Olimpiai Bizottság például felvidéki születésű magyar bajnokokból állította össze a „szlovák olimpiikonok” panteonját – amivel csak a leszármazottak nyilvános tiltakozását sikerült elérniük.

5. A hungarofóbia relativizálása.

Magyar sérelmekről lényegében Trianon óta beszélhetünk. A szlovák etnikai irredentizmus, vagyis a masszív magyar szállásterületek anektálása – az alcsatolt Felvidék lakosságának 30%-a magyar volt – önmagában erkölcsileg aligha vállalható, s nemigen találok olyan szlovák történetíró, aki elismerné, hogy a korabeli (cseh-) szlovák elitnek csupán a Dunára, az északi vasútvonalra és a fejlett nagyvárosokra fáj a foga. Ugyanakkor retrospektív logikával minden etnikailag indokolatlan területablás megmagyarázható, csak át kell címkézni az anektált területet visszamenőlegesen Szlovákiára, és a „történelmi jogra” való hivatkozás megoldja azt, amit az etnikai elv nem képes. Az ezeréves elnyomottság mítosza, valamint a bécsi döntés kapcsán előszedhető, mindig nyerő antifasiszta kártya pedig még a Benes-éra emberiségellenes bünei kapcsán is biztosítja a morális öngazolás lehetőségét.

Összességében elmondható, hogy a szlovák történetírás megállás nélkül a hamis történelmi tények futószalagon történő gyártására kényszeríti magát. Ez azonban nem szünteti meg, hanem csak növeli a rendszerszintű ellentmondásokat: a középkori „Uhorsko” és „Szlovákia” párhuzamos létezését,

„Koronázási Napok” Pozsonyban. Biztató reménypontok?

vagy az elnyomott szlovákság és a „szlovák főurak” egyidejű jelenlétének antagonizmusát. S persze a rendszerszintű ellentmondások mellett ott van a ténybeli tévedések, spekulációk és hamisítások ezer évet átfogó garmadája, amelyek közül elég lenne csupán néhányat megpiszkálni, hogy hiteltelenné tegyék az egész felépítést.

A szlovák történészek szerencséjére a magyarországi kollégáknak nem célja, hogy nevetségessé tegye a téziseiket, amelyek legfeljebb a hazai sajtóból váltanak ki időnként – vérmérséklettől függően – vidámságot vagy megrökönyödést. A szlovák történetírás vadhajtásainak lenyesegetésére elsősorban a felvidéki magyar értelmiség tett (sikertelen) erőfeszítéseket, de ők sem öncélú módon, hanem a tankönyvekben szereplő sületlenségek és sértegetések kigyomlálásának céljával, vagyis a magyar gyermekek védelmében.

Mi több, éppen a magyar történelemszakma az, amely folyamatosan igyekszik megtalálni a szlovákság helyét hazánk történelmében, sőt nem egyszer éppen a mi tudósaink azok, akik kutatásaik és publikációik révén fontos adalékokkal egészítik ki a szlovák nép történelmével kapcsolatos közismereteket. (Jó példa erre a Szlovákok az európai történelemben című, Molnár Imre szerkesztette, a Teleki László Alapítvány által kiadott tanulmánykötet.)

Azokban a hazai szellemi körökben, amelyek évtizedek óta a magyar–szlovák társadalmi kapcsolatok javításán dolgoznak, sokan hajlamosak az Uhorsko-képet az együttélés érinti igény jeleként értelmezni, s a pozsonyiak Szent

Koronához való kötődése is ezt a látszatot erősíti. Mint láttuk, a történelmi Magyarország egyértelműen negatív szerepet tölt be a szlovák történelmi tudatban – abban azonban van igazság, hogy ez az értelmezési keret még mindig több lehetőséget kínál a múltbeli pozitívumok feltárására és megélésére, mint a Felső-Magyarországra megálmodott Szlovákia mítosza.

A Koronázási Napokat akár egy ilyen pozitív kísérletnek is tekinthetjük. És ha már a jelenlegi szlovák fővárossal indítottuk ezt az írást, zárjuk is azzal. A Pozsonyi Magyar Intézet és a szlovák IVO kutatóintézet korábban közös közvélemény-kutatást végzett a városban, amiből kiderült, hogy a pozsonyiak túlnyomó többsége tisztában van a város történelmi örökségével, 71%-a ismeri annak magyar nevét, és 13%-a tud magyarul – ez utóbbi szám egyébként a helyi magyar anyanyelvű lakosság ötszöröse. Az nem derül ki a felmérésből, hogy ez a többlet honnan származik; magyar felmenőkkel bíró, de szlovákká lett generációkról van-e szó, vagy idősebbekről, akik még beszélnek az őslakosok nyelvét, esetleg olyanokról, akik vegyes lakosságú térségekből települtek a városba az utóbbi évek beköltözési hullámai során. Azt viszont még korábbról tudjuk, hogy Pozsonyban élénken megnőtt a magyar nyelvkurzusok iránti érdeklődés. És a nyelvtanulás – tisztelet a kivételnek – a fiatalok és középkorúak hobbija.

Röviden szólva: a magyar–szlovák együttélés normalizálódását, fejlődését tekintve szerencsére vannak biztató reménypontok.

■ Kovács Erik

Keresztény emberkép korunk kihívásainak tükrében

A keresztény tanítás lényege változatlan, de egyes elemeinek kifejtése mindig a kor kihívásaira adott válasz volt. Ma a nyugati társadalmakban a normalitást és a hiteles emberképet ért támadások tanúi vagyunk. Ezekkel szembe kell állítanunk az emberről szóló keresztény tanítást, különös tekintettel azokra a pontokra, ahol a torzítást tapasztaljuk. A probléma súlyát növeli, hogy az emberkép sérelme hatással van a társadalomkép épségére is. Tápot ad olyan jelenségeknek, amik súlyosan veszélyeztetik a társadalom rendjét és békéjét.

Mindaz, amit az emberről el tudunk mondani, egy gyökérből táplálkozik, az Isten képére teremtett emberi személy méltóságából, illetve a másik ember ebből következő tiszteletéből. Tisztáznunk kell olyan fogalmakat, mint a szabadság és emberi jogok, egyén és közösség, egyenlőség és különbözőség, erkölcsi relativizmus és keresztény erkölcsiség, progresszív gondolkodás és hagyománytisztelt. Mindezt persze a keresztény gondolkodásra jellemző kiegyensúlyozottsággal és a szélsőségektől való tartózkodástól.

A szabadság értelmezésében a két szemlélet között nagy külön-

ség van. A másik oldal a szabadságban a választás lehetőségének nagyszerűségét látja. Mi a tárgyat is hangsúlyozzuk, vagyis a jó szabad választásának lehetőségét. A nyílt társadalom elmélete, mint a nyugati világ vezető ideológiája, az ember szabadságát a végtelenségig kiterjeszti, amikor identitásváltásra ösztönöz a kevert társadalomban fellelhető számtalan identitás szabad választásának segítségével. Mintha azt mondaná, mindent megtehetsz, a szabadságod előtt nincs akadály. A woke mozgalom képviselőinek tobzódásai ezt a gyakorlatban mutatják be.

Szerintünk is a szabadság az ember egyik legnagyobb ajándéka. Mivel megvan a képessége a jó és rossz megkülönböztetésére is, szabadon tudja választani a jót. Ez teljesíti ki a szabadságát. Természetesen a rosszat is választhatja. A szabadság szépségét éppen a kényszerből való mentesség adja. Mégsem felejthetjük el, hogy szabadságunknak szüksége van irányjelzőre, vagy, ahogy érzékletesen mondani szokták: kapaszkodóra a szakadék szélén. Ezzel persze nem azt akarom mondani, hogy folyton a korlátokra kell figyelni. Lehet önfeledten száguldozni is a veszélytelen térben. (Nem tartozik ugyan a témánkhoz, de meg kell említenünk, hogy a keresztény örömhír üzenete a rossz választásának következményeitől való mentességről szól.)

Az emberi jogokat sokszor a személyi méltóság szinonimájaként használják. Az emberi természet változatlanságából következik a jogok változatlanlansága, még akkor is, ha alkalmanként más-más hangsúlyt kapnak. Ma vannak, akik úgy

gondolják, hogy a nemzeti történelem mindenki által tisztelt hőseinek szobrát ledönthetik, mert szerintük nem tisztelte az általuk ma kreált, vagy félreértelmezett jogokat. A diktatúrák szeretik korlátozni a jogokat, a liberalizmus viszont korlátlanul kiterjeszti azokat olyan irányba, ami már az emberi természettel, úgyis fogalmazhatunk, a normalitással ellenkezik. Sokszor találkozunk azzal, hogy bizonyos törekvéseket az emberi jogok követelésével fednek el. Valójában a jogokhoz jobban illik, ha mi biztosítjuk másoknak, mintha magunknak követeljük.

Az emberről még sok mindent állíthatunk, ami természetének megfelelő. Szempontunkból fontos, hogy közösségi lény. A család közösségébe születik, ennek világa formálja személyiségét. Nyilván alakítja számos kortárs csoport közössége is. Később felnőtt életében meghatározó szerepe lehet az egyházi közösségnek, ami egy másik alapvető igényének, a transzcendensre való nyitottságának felel meg, és közvetíti azokat a normákat, amik a személyiség kiteljesedéséhez és a rendezett társadalom kialakulásához szükségesek.

Az ember életét a nemzet közösségében éli. A nemzetek együttműködésének kiváló eredményei nem helyettesíti a közös nyelv és haza összetartozást erősítő élményét. Joggal vagyunk büszkék nemzetünk történelmére és hőseink áldozatára, tehetséges honfitársaink teljesítményére. A nemzethez tartozás tudata gazdagítja személyiségünket, és formálja identitásunkat. Mindez nem zárja ki a befogadás lehetőségét. Történelmünk bizonyítja, hogy barátsággal fogadtunk mindenkit, aki elfogadta életformánkat és alkalmazkodott ahhoz. Viszont látjuk, hogy a nyugati világban az alkalmazkodni nem tudó tömegek beáramlása párhuzamos társadalmak kialakulását eredményezi. A nyílt társadalom elmélete a természetes közösségek identitás-formáló hatásától szeretné megszabadítani az embert, és a kevert társadalom keretébe terelni. Eközben ezeket a közösségeket visszaszorítani, sőt megsemmisíte-

ni akarja, megtagadva tőlük azokat a jogokat, amiket egyébként hirdet. Odáig mennek, hogy a hagyományos értékek képviselőit börtönnel fenyegetik.

Emberképünk másik sajátossága az azonosság és különbözőség egyensúlya. Minden ember azonos méltósággal rendelkezik, legyen fiatal vagy öreg, szegény vagy gazdag, beteg vagy egészséges, férfi vagy nő. Mindenki a teljes emberi méltóságot birtokolja. Azt azonban ki kell mondanunk, hogy az azonos értékűséget a különbözőségek teszik értelmezhetővé, mert például olyan, mint ember nincs, csak férfi és nő. Az ő különbözőségük forrása az egyik legszebb emberi érzésnek, és alapja a családnak. A nyugati világban igen erős törekvés van a különbözőségek eltörlésére, legyen az nemzeti, vagy akár nemi különbség.

Az ember egyéni és közösségi életének vannak szabályai. Szerintünk ezeket megegyezések, szerződések állapítják meg. Szerintünk a teremtett világ rendje adott, benne az ember lelkiismeretébe írott törvénnyel. A természettörvény ad keretet minden írott emberi törvénynek, és megalapozza az emberek erkölcsi életét. Ez akkor is így van, ha a jó és rossz megkülönböztetését egyes esetekben nehezíti a téves lelkiismeret. Ezért van szerepe a hiteles nevelésnek. Az erkölcsi relativizmus figyelmen kívül hagyja az emberi természetet, és labilissá teszi a társadalmi kapcsolatokat.

A progresszió hívei elvetik a hagyományokat. A szélsőséges hagyományörzők viszont minden változás ellen vannak. A keresztény gondolkodás kiegyensúlyozottságot sugall, a változatlan korszerű megjelenítését. Ez érvényes a tanításra éppúgy, mint a szervezet működésére (ecclesia semper reformanda).

Furcsa világban élünk, ahol a devianciák tobzódása torz képet mutat az emberről. Pedig „Sok van mi csodálatos, de az EMBERnél nincs csodálatosabb.” Viszont, tegyük hozzá: ez csak a teremtett világ rendjének keretében bontakozik ki.

■ **Harrach Péter**

A szerző a KDNP frakcióvezető-helyettese

Az erkölcsi relativizmus figyelmen kívül hagyja az emberi természetet, és labilissá teszi az emberi kapcsolatokat.

Adjon erőt Szent István öröksége!

Szent István királyunk napja, augusztus 20. legfontosabb nemzeti ünnepünk, amely évről évre, majd' ezer esztendeje alkalmat ad arra, hogy megelevenítsük államalapító királyunk személyiségét, felidézünk legnagyobb tetteit és újraolvassuk fiának, Imre hercegnek címzett, de valójában minden későbbi utódjának szóló Intelmeit, amelyekből példát, erőt és bölcsességet merítve megújult lélekkel munkálkodhatunk saját és nemzetünk jövőjéért.

Az idei évforduló a megszokottnál is különlegesebb, mert ez lesz a 25. nemzeti ünnepünk, amikor mi, nyugati keresztények ortodox hittársainkkal együtt kérhetjük imáinkban Szent István közbenjárását és segítségét. A 2000. augusztus 20-i Szent István-napi ünnepségen ugyanis a szentatya üzenetét közvetítő Sodano bíboros mellett részt vett I. Bartholomaiosz konstantinápolyi egyetemes pátriárka is, aki a Szent István-bazilika előtt, az ünnepi szentmisén hirdette ki azt a bullát, amely szerint Szent Istvánt a keleti egyházban is szentként tisztelik. A nagy egyházzakadást követően így csaknem ezer év után az első magyar király személyében újabb közös szentje lett a katolikus és az ortodox egyháznak.

Szent István királyunk édesanyja, Sarolt bizánci keresztény volt, akit nem más, mint a honfoglalás utáni Kárpát-medence első püspöke, Hierotheosz keresztelt meg. Ő volt az, aki Bizánctól érkezve elhozta Erdélybe Krisztus örömhírét, és lerakta azokat az alapokat, amelyekre építve Szent István és Szent Adalbert sikerre vitte a magyarországi megtérítésének nagy művét, és belegyökerezették őseinket a krisztusi evangéliumba.

A 2000. évi ezredéves ünnepünk alkalmából Semjén Zsolt – akkor egyházi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkárként – mindezt úgy fogalmazta meg, hogy a magyar kereszténység alapjait Hierotheosz rakta le, a katedrális pedig Szent István és a hozzá kapcsolódó nyugati misszió építette fel. A két építő szándék pedig nem állt ellentét-

ben egymással. Éppen ezért a mai különleges jubileum alkalmából különösen fontos felidézünk azt is, hogy István és Koppány harca nem kizárólagosan örökösödési és hatalmi küzdelem volt, hanem a Kárpát-medence geopolitikai helyzetéből fakadóan irányváltásra volt szükség, hogy államunk és a magyarság megmaradjon.

Akkor a keleti vagy a nyugati orientáció között választhattunk, és István egyértelműen a Nyugat mellett döntött, ugyanakkor túlzó és téves az a leegyszerűsítő megközelítés, amely szerint Szent István a nyugati kereszténység nevében a keleti kereszténységgel és spirituális kultúrával szemben lépett volna fel.

Ne feledjük, hogy ő alapította újjá a Veszprém-völgyi görög műveltségű apácakolostort, ahol a koronázási palást is készült, miközben nemcsak Rómában és Jeruzsálemben építetett zarándokházat, hanem Bizánctban kárpáztatos templomot emeltetett, amely a magyarság nemcsak spirituális, hanem politikai, diplomáciai kötődését és jelenlétét is szimbolizálta. Tette mindezt egy olyan korban, amikor a közösségformálás, a társadalmi lét és az állami működés legfontosabb szervezőelve a kereszténység történetének egyik legnagyobb válságát élte. Uralkodása idején ugyanis tetőpontjára hágott a nyugati és a keleti kereszténység közötti, már a Római Birodalom kettéosztását követően megkezdődő konfliktus, amelynek eleinte főként egyházzervezeti és liturgikus okai voltak.

A IX. század második felétől meginduló újabb népvándorlási hullám hatására azonban az egyház bizánci és római fele nyílt rivalizálásba kezdett, és a másik rovására próbált híveket és területet szerezni a benépesülő Európában. Ez a vetélkedés követhető nyomon például a bizánci Cirill és Metód szerzetesek útjának indításában, a Géza fejedelem korabeli Magyarországon zajló kettős térítésben, amelynek során Hierotheosz pátriárka Erdélyben, Szent Adalbert Pannóniában keresztelt. Végül kevesebb mint tíz évvel István királyunk halá-

la után hasonló vetélkedés fajult tekintélybeli vitává Bizánc és Róma között, amely hosszas csatározást követően 1054-ben kettészakította az egyházat. Ez a döntés mind a mai napig érzeteti hatását, és noha napjainkra egyházi szinten jelentős közeledés történt – többek között éppen Szent István közös szentként való elismerésével –, a Kelet és a Nyugat ellentéte, úgy tűnik, ha más formában is, de még mindig létező valóság.

Napjainkban is modern népvándorlás zajlik, de az újonnan érkezők hittérítésére, megkeresztelésére már senki sem törekszik, mi több, a többségi társadalom kultúrájának, nyelvének megismerése is egyre inkább háttérbe szorul. A nyugati és a keleti országok István uralkodásának idejéhez hasonlóan egyre inkább zárt blokkokba rendeződnek, miközben szomszédunkban olyan háború zajlik, amelynek egyik legfontosabb célja a korábbi érdekszférák újrafelosztása.

Szent Istvánnak köszönhetően Magyarország ezer éve Európa szerves része, de hazánk a Kárpát-medence geopolitikai helyzete okán mindig is ütközőzóna volt a nyugati és a keleti nagyhatalmak küzdelmeiben. Sikereink csak akkor voltunk, amikor a nyugati gazdasági és politikai közösséghez tartoztunk, de nem kényszerültünk keleti kapcsolataink felszámolására.

Magyarország ma, noha újra a Nyugat része, egyértelműen híd a Kelet felé. Az Európai Unió és a NATO tagjaként a Nyugat kötelékében látjuk a jövőnket, de egyúttal arra törekszünk, hogy a világ minden tájáról minél több országgal és piaci szereplővel tartsunk fenn kapcsolatot, amelynek a gazdaság és a politika világán túl ki kell terjednie az információ- és legfőképp a tudásátadásra is.

Szent István arra intette Imre herceget, hogy tanuljon a külföldiektől, de ez sohasem jelenthette saját kultúrájának a lebecsülését és feladását!

Meggyőződésem, hogy a nyugati civilizáció fundamentumai ezer éve is a maihoz hasonló alapokon nyugodtak: a kereszt-

tény valláson, annak társadalmi tanításán és gyakorlatán, a szuverenitáson, azaz az európai királyságok önálló bel- és külpolitikáján, valamint a családokon, amelyek akkor gazdasági és társadalomszervezési értelemben ugyan kiterjedtebb feladatokat láttak el, mint ma, de a megmaradás biztosítása, valamint az érték közvetítés továbbra is a családok legfontosabb küldetése. Mindezeket felismerve 2010 óta a hazai egyházakkal szorosabbra fűztük a kapcsolatokat, és támogatjuk őket abban, hogy a hitélet mellett az oktatásban és a szociális ellátásban is betölthessék történelmi küldetésüket. Ezért is harcolunk – sokszor erőnkön felül – szuverenitásunk megőrzése érdekében az Európai Unió vezetőinek és az Európai Egyesült Államok eszméjének támogatóival, és ezért is költjük GDP-arányosan a legtöbb pénzt a családok támogatására.

Ha Szent István nyomdokain járva be akarjuk tölteni hídszerrepünket, akkor azt sem szabad elfelednünk, hogy nemcsak jogunk, hanem kötelességünk is ellenőrizni, hogy kik és milyen szándékkal akarnak belépni országunkba és átkelni rajtunk. Ezért is tartjuk kiemelten fontosnak a határok hatékony védelmét és a főként a muszlim térségből kiinduló illegális migrációval szembeni fellépést. Mindezt rendszeres támadások érnek minket Európa nyugati feléből, és kirekesztőnek minősítik az általunk követett politikát. Csak halkan jegyzem meg, hogy Nyugat-Európának ma is, akárcsak Szent István idejében, szüksége lenne a keleti kereszténység tudására, amely többek között az iszlámmal való együttélés kérdésében sok évszázados tapasztalattal rendelkezik Nyugat-Európa néhány évtizedéhez képest.

A világ azonban István korához képest kitágult, így ma a Kelet már nemcsak az egykori bizánci birodalom, hanem a Távol-Kelet is, amely mára a világ egyik legdinamikusabban fejlődő régiójává vált, amely a jelenkor gazdasági húzóágazataiban – mint az e-kereskedelem, az elektromobi-

lizáció, a mobilkommunikáció, a gyártástechnológia, a logisztika és még hosszan sorolhatnám – messze maga mögött hagyta Európát, és az Egyesült Államokkal konkurál. Ebben a helyzetben az Európai Unió nem a verseny fokozásával, hanem bezárkózással, korlátozásokkal és gyakran lekezelő, tiszteletlen hangnemmél próbál válaszolni.

Az Európai Uniót jelenleg vezetőkkel szemben Szent István királyunk világosan látta, hogy szükség van a kölcsönös tisztelettel és előnyökön alapuló kapcsolatokra Nyugat és Kelet között. Ennek szellemében építették a kelet–nyugati párbeszédet utódai is.

III. Béla királyunk, akit bizánci császárnak neveltek, továbbá Szent László leánya, Piroska, aki Eiréne néven a bizánciak egyik leginkább tisztelt szentje, császárnéként évtizedeken át sikeresen kormányozta a bizánci birodalmat, s később szerzetesként az életszentség gyönyörű példáját mutatta nekünk.

Csaknem ezer évvel államalapító királyunk uralkodása után nekünk is a Nyugat és a Kelet közötti kapcsolatokat kell építenünk, és mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy gazdasági és politikai terünk ne szűküljön össze, ne keljen a blokkosodás logikája szerint mindenben a centrum irányítását követnünk. Függetlenségünket, szuverenitásunkat pedig úgy kell megőriznünk, hogy a Nyugat része maradjunk, de folyamatosan bővítsük keleti kapcsolatainkat. Ahogy Orbán Viktor az ideai tusványosi beszédében fogalmazott, a szuverenitás védelméhez pénzügyi függetlenség, külföldön is versenyképes nemzeti vállalatok szükségesekek, gyarapodó középosztállyal, Magyarországnak pedig termelőközponttá kell válnia, hogy fenntartható legyen a teljes foglalkoztatás, s mindezen túl még betagozódás helyett kulturális szuverenítésre is szükség van; fontos a nyelv és a vallás megőrzése.

A feladat tehát nem könnyű, annak sikeres végrehajtásához adjon erőt Szent István öröksége, és készüljünk hittel teli, harcosszívvel és emelt fővel a következő ezer esztendőre.

■ **Latorcai János**

A szerző az Országgyűlés alelnöke, a KDNP Országos Választmányának elnöke

A jövő mérnökének fokozott társadalmi felelőssége lesz

*Per angusta, ad augusta!
Küzdelmeken át vezet az út
a nagy célok felé!*

Terplán Zénó professzor úrnak, a Nehézipari Műszaki Egyetem első oktatói generációja egyik legnagyobb professzor egyéniségének kedvenc latin szólásával köszöntöm az

Igen Tisztelt Dékán Urat! A Professzor Hölgyeket és Urakat! Az Ünnepi Tanévnyitó Ülést és Köszöntöm az Elsőéves Hallgatókat!

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Terplán Zénó professzor úr, a hazai műszaki felsőoktatás egyik legnagyobb egyénisége több mint 75 évvel ezelőtt Borbély Samu, Lancesarics Antal, Zorkóczy Béla, Petrich Géza és Sályi István professzorokkal együtt alapította meg az Egyetem Gépészmérnöki Karát, és megálmodták azt a modern tudásra és az iparral való szoros együttműködésre épülő, az innovációt központba állító képzési rendszert, mely Miskolcon újtárá indította az első gépészmérnök generációt.

Szerencsésnek vallom magam és büszkeséggel tölt el, hogy ezektől a professzor nagyságoktól tanulhattam szakmai igényességet, műszaki kultúrát és emberséget.

A Gépészmérnöki Kar első oktatói által lefektetett alapok időtállóan bizonyultak. A folyamatos megújulási kényszer és az iparral való szoros együttműködés fontosságát a következő oktatói generációk is alapvetőnek tartották. Ma pedig Siménfalvai

Zoltán dékán úr vezetésével munkálkodik a Kar azon, hogy olyan gépészmérnökök és informatikusok kerüljenek ki a kezük alól, akik képesek megbirkózni az előttünk álló legnagyobb kihívásokkal is.

A világ fejlődését nézve elmondható, hogy

egyre kevesebb olyan tudományterület van, mely nem igényli a műszaki értelmiség szakmai támogatását. Az orvostudományi kutatások, a gyógyszerkísérletek vagy éppen az emberi psziché vizsgálata egyaránt elképzelhetetlen a műszaki felsőoktatásban megszerezhető tudás nélkül, miként az előttünk álló időszak energiapolitikájának új alapokra helyezése és az informatika nagy áttörésével együtt járó hatások biztos kezelése sem nélkülözheti a mérnöki ismereteket.

Manapság azonban különösen hangsúlyos a mesterséges intelligencia felhasználása, az ahhoz kapcsolódó gyakorlati és morális problémák, melyekre a megfelelő válaszok kidolgozása már Önökre, a tanulmányaikat most kezdő hallgatókra hárul, ami rendkívüli felelősséget igényel.

A XX. század egyik kimagasló tudású gépészmérnöke, Hermann Miksa professzor és miniszter úr szerint ugyanis „**a miénken kívül egyetlen szakmában sem igaz annyira, hogy a hibák és a hazugságok elnyerik büntetésüket. Az anyagok szilárdságtanának elméleti igazságát semmibe vevő mérnököt a saját hanyagsága üti agyon, mielőtt a kihágást még befejezte volna.**”

Ebből is következik, hogy a mérnöki szakmát csakis a szakmai realizmus irányíthatja. Ugyanakkor ennek a határait folyamatosan feszegetni kell. E nélkül, a fizikai határokat feszegető kutatói szenvedély nélkül a világ fejlődése megtorpanna.

Ugyanakkor sohasem szabad elfelednünk, hogy a kutatás és a fejlesztés nem csak egyéni kilátásainkat javítja, hanem az egész társadalom javát kell, hogy szolgálja.

A jövő mérnökének tehát fokozott társadalmi felelőssége lesz. „**A mérnöki hivatás felelősségteljes gyakorlásához az alapos szaktudáson felül széles látókörre, erkölcsi értékkel párosult jellemerőre és felelősségtudatra van szükség**”, miként azt Pataky Ábrahám Géza professzor úr közel 80 esztendeje oly bölcsen megfogalmazta.

Tisztelt Elsőéves Hallgatók!

A Miskolci Egyetem Gépészmérnöki és Informatikai Karán minden adott ahhoz, hogy alapos szaktudásra és széles látókörre tegyenek szert.

Kívánom, hogy Önöknek az Alma Mater mindig tudjon példát mutatni! Töltse fel szellemüket és vázáljon fel távoli horizontokat, de egyúttal legyen kapaszkodó és gyökér is, olyan hely, mely nemcsak szakmai tudással, hanem az egyetemi évekre jellemző igaz, őszinte barátságokkal is gazdagítja Önöket.

Legyenek tisztelettel tanáiraik és egymás iránt, alázattal pedig saját munkájuk iránt.

Higgyenek magukban, így az esetleges kudarcok ellenére is megőrizhetik elszántságukat, mely nélkülözhetetlen a kívánt cél eléréséhez.

Ismerjék meg Egyetemünk minden hagyományát, ápolják és fejlesszék azokat, s miként azt az önök előtti generációk tették, hagyományozzák majd az Önöket követőkre.

E gondolatokkal köszöntöm az Ünnepi Tanévnyitó Ülést és kívánok sok sikert valamennyi hallgatónak, de kiemelten az Egyetem kapuit most először átlépő fiatalok számára!

■ **Latorcai János**

A fenti beszéd szeptember 2-án hangzott el a Miskolci Egyetem Gépészmérnöki és Informatikai Karának tanévnyitó ünnepségén

Kereszténydemokraták a gáton

A KDNP politikusai, tagjai és szimpatizánsai is kivették részüket a dunai árvíz elleni védekezésből 2024 szeptemberében

